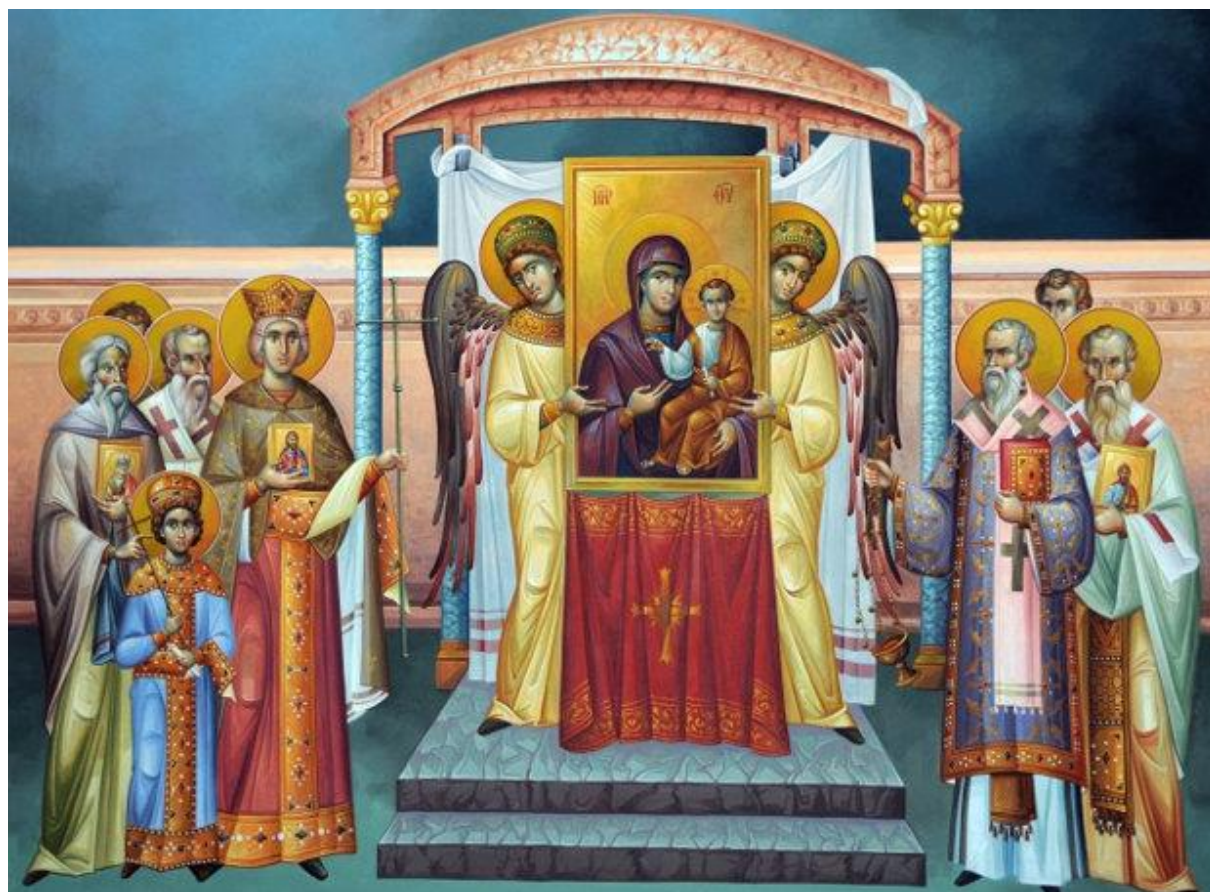
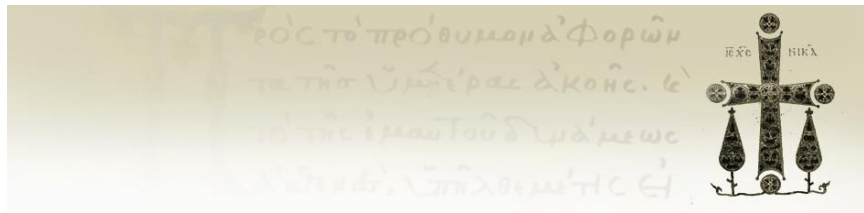

Homilie při příležitosti Neděle Pravoslaví

**Podle díla (†) archim. Georgia
Grigoriatského**

**V Bohu zesnulého igumena Posvátného monastýru
sv. Řehoře na Svaté Hoře Athos**

Drazí bratři a sestry v Kristu,

„Velké bylo hoře a utrpení, které prožívala svatá Církev Kristova v průběhu sto dvaceti let, během nichž trvalo pronásledování ikon (tzv. ikonoborectví).“ Těmito slovy uvedl kdysi své kázání dnes již v blahé paměti zesnulý starec Georgios Grigoriatský ze Svaté Hory Athos.

„Přesvatý Bůh však proměnil tuto bolest v radost a útěchu, když se definitivně obnovily (doslova vztyčily) svaté ikony za vlády císařovny Theodory.“ Tuto

radost bylo podle starce Georgia možné „spatřit“ (a zaslechnout) také dnes večer během zpěvu posvátných žalmů a hymnů, v nichž byl oslavován *Trojslunečný Bůh*, „neboť Církev znovu přijala svou krásu“ (řec. κόσμον¹), to jest svou ozdobu, kterou měla od počátku.

Pravoslavný chlapec v Jeruzalémě

Starec Georgios považuje za tuto „krásu“ Církve její svaté, konkrétně „osoby (a jejich tváře) Krista, Panagie a svatých, pravoslavně na ikonách zobrazené“.

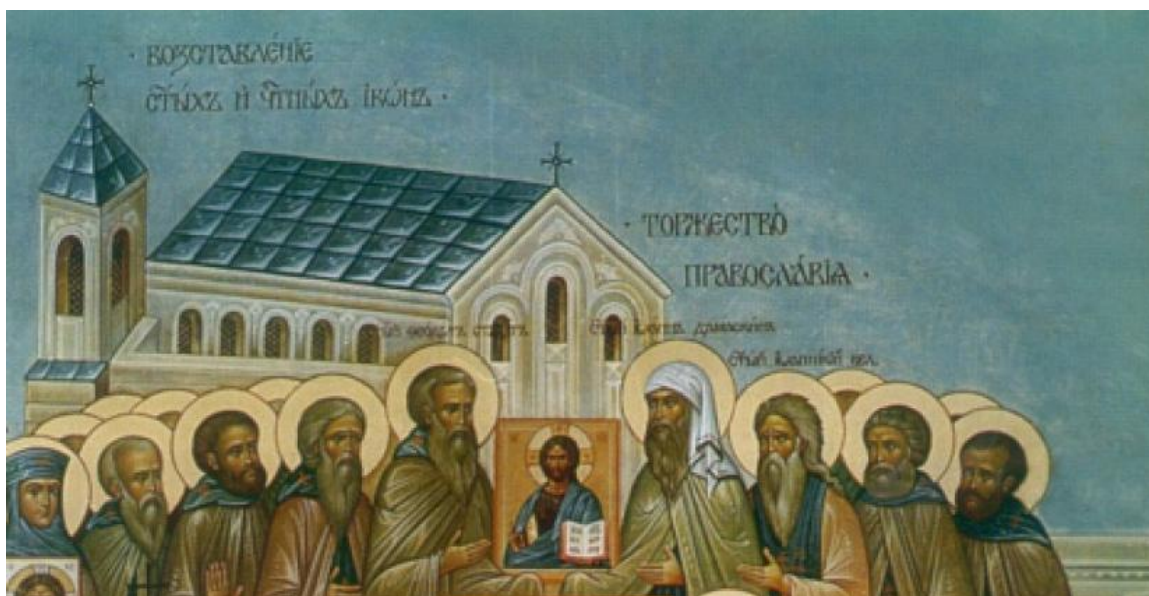
Nesmíme současně zapomenout, že prvním nepřítelem a bojovníkem proti uctívání svatých ikon, čili „ikonoborcem,

byl sám ďábel, neboť on sám byl prvním, „kdo se snažil zničit podle Božího obrazu stvořeného člověka“. Snažil se zničit právě ono „podle Božího obrazu“ v něm. A podobně se pak chovali všichni lidé, čas od času vystupující proti

¹ Řecký výraz „o kósmos“ neznamená pouze „řád, vesmír a svět“, nýbrž nese význam rovněž něčeho krásného, „krásy“ a „ozdoby“, často užívané v popisech hymnografů naší Církve, kteří chtěli vyjádřit „krásu“ našich svatých a Církve jako takové.

církevnímu učení, kteří vedli tuhý zápas proti úctě „Božího obrazu v člověku“, jež je třeba nazývat pravými jmény – ikonoborci.

Vždyť ikonoborectví (řec. εικονομαχία) není podle starce Georgia pouze nějaké vnější pokušení pro Kristovu Církev. „Jde rovněž o vnitřní pokušení pro každého z nás.“ „Pokaždé, když přichází ďábel, aby nás oddělil od Boha a od našich bratrů prostřednictvím vášně, egoismu, tělesnosti, sobeckosti a zášti, ale také chladnosti a sebelásky, přichází (ten zlý), aby zničil Boží obraz, který je v nás.“

Neboť člověk je „ikonou“ – Božím obrazem pouze tehdy, „zachovávali skutečný vztah (společenství) s Bohem a se svými bratry“. A na to nesmíme nikdy podle starce Georgia zapomínat. To, co činil ďábel po dobu dlouhých sto dvaceti let během pronásledování úcty k ikonám, to činí každou chvíli i dnes. Činí to od doby Adama a Evy až po dnešek.

Jsou-li ve svaté Církvě přítomné posvátné ikony Spasitele Krista, Bohorodice a svatých a pokud se jim klaníme, to jest, že vyjadřujeme úctu těm, kteří jsou na ikonách zobrazení, „Církev tak činí proto, aby nám (ikony) v každém okamžiku našeho života připomínaly, že také my se musíme stát „obrazem Božího obrazu“ (řec. να γίνουμε κατ' εικόνα της εικόνας του Θεού), kterým je Kristus²“.

A pokud se nestaneme „tím, co je v souladu s obrazem Božího obrazu,“ kterým je, jak již bylo řečeno, sám Kristus, „pak i my, ač nechtěně, ale ve skutečnosti zcela reálně začneme bojovat na straně ikonoborců“.

² Viz Kol 1,15: „Kterýž jest obraz Boha neviditelného a prvorozený všeho stvoření.“

„Také proto, drazí bratři, snažme se žít v souladu s duchem Pravoslaví, nikoli však pouze tím že budeme slavit svátek „obnovy“ svatých ikon, nýbrž také vlastní snahou, abychom každý okamžik našeho života v sobě samých obnovili Boží obraz.“ Starec Georgios připouští, že se může stát, že nás přemohou naše slabosti, egoismus, vlastní vášně, které všechny ničí Boží obraz v nás, my ale musíme znovu a znovu rychle nabýt pokání, abychom v našich nitrech „obnovili Boží obraz a nestali se loutkou démonů, nýbrž abychom byli vždy tím, co také sám Bůh chce, aby byl každý křesťan: oním „podle obrazu a podle podobenství“³ Boha“.

Pravoslavné děti v Manile (na Filipínách) při svátku Pravoslaví

Dobře víme, že výraz „podle obrazu a podle podobenství“ se nachází již na prvních stranách Písma Svatého, a nikoli na konci svatého Evangelia. Tato slova se nacházejí na počátku stvoření člověka. Neboť již na počátku stvoření Bůh učinil člověka „podle (Svého) obrazu a podle (Svého) podobenství“.

Starec Georgios dodává, že toto je také tím hlavním a základním cílem Církve, „abychom byli všichni neustále „Božími obrazy“. Starec Georgios vyjadřuje přání, aby naše Církev nezářila pouze ikonami Spasitele Krista a Panagie, ať už

³ Gen 1,26: „Řekl opět Bůh: Učiňme člověka k obrazu našemu, podle podobenství našeho, a ať panují nad rybami mořskými, a nad ptactvem nebeským, i nad hovady, a nade vší zemí, i nad všelikým zeměplazem hýbajícím se na zemi.“

jsou to ikony přenosné či ty vyobrazené na stěnách chrámů, nýbrž aby zářila a skvěla se „živoucími obrazy (ikonami) samotných křesťanů“.

„Kéž se proto my všichni uvnitř Církve, jednak ti, kteří jsou zobrazeni na ikonách (tj. svatí), tak i my všichni, každý z nás, staneme živým Božím obrazem. Aby tímto způsobem Církve vždy zářila a kráslila se vždy pravou slávou a pravou nádherou, jež se nakonec stane pravou slávou a vznešeností Vtěleného Boha.“

Užitečné odkazy:

<https://www.youtube.com/watch?v=A7NHxMsDpN4>

<https://www.youtube.com/watch?v=sAHpit3psol>

<https://www.youtube.com/watch?v=7G6UXyykMPw>

*Při příležitosti Neděle Pravoslavi (17.3./4.3.),
Ve Velikém postu roku 2019
připravil **Michal Dvořáček***

Hlavní bibliografický pramen:

(+) Αρχιμ. Γεώργιος (Καψάνης), Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος. Εις την Κυριακήν της Ορθοδοξίας (1984). In: *Ομιλίες σε εορτές του Τριώδιου και Περί Αρετών Γ' (των ετών 1981-1991)*. Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2015, s. 120-123. ISBN: 978-960-7553-36-2.